

PROGRAMA CENTRES EDUCATIUS PROMOTORS DE LA SALUT

Descripció del programa

El Programa Centres Educatius Promotors de la Salut es basa en la integració i sistematització de la promoció i l'educació per a la salut als centres educatius i en el desenvolupament d'un model organitzatiu de centre participatiu que inclou tota la comunitat educativa i estableix vincles amb els recursos del seu entorn. El Programa pretén potenciar les competències de l'alumnat per aconseguir un desenvolupament personal, relacional i ambiental adequats i saludables i convertir el centre educatiu en un entorn afavoridor per a la salut i el benestar.

El Programa Centres Educatius Promotors de la Salut consisteix a integrar la salut i el benestar en la vida del centre i desenvolupar la promoció i prevenció de la salut en els diferents àmbits en els quals els infants i els joves es relacionen: escola, família, comunitat educativa, entorn escolar, etc. Consisteix a treballar els principals eixos temàtics relacionats amb la salut i el benestar, i abordar-los de manera transversal en les àrees d'intervenció pedagògica i de gestió del centre educatiu.

Els principals eixos temàtics són:

- Alimentació saludable i vida activa
- Benestar i salut emocional
- Educació afectiva i sexual
- Prevenció de les addiccions
- Seguretat i prevenció de riscos

Les àrees d'intervenció són:

- Projecte Educatiu de Centre (PEC)
Integració dels objectius d'educació i promoció de la salut en els documents institucionals (PEC, ROF, PGA ...)

- **Entorn físic del centre**
Actuacions que afavoreixen l'equitat, la coeducació, la sostenibilitat i el benestar físic i emocional.
- **Ambient social del centre**
Actuacions que afavoreixen un bon clima de convivència i relacions interpersonals positives.
- **Competències per a la vida**
Planificació curricular i treball a l'aula centrada en les necessitats de l'alumnat, l'atenció a la diversitat, la coordinació docent i un clima profitós d'aprenentatge.
- **Relacions amb la comunitat**
Planificació i gestió de les relacions amb els diferents agents interns (famílies, alumnes,...) i amb els serveis externs (centres educatius, ajuntament, serveis socials, centre de salut, ...)
- **Equip de centre**
Actuacions que promociónen la salut i el benestar de tot el personal de centre i afavoreixen un clima de treball harmoniós.

Com a programa d'innovació i formació, el Programa CEPS inclou **formació** permanent per al professorat:

- **Formació inicial** per als docents dels centres que han d'implementar el Programa CEPS per primera vegada i per a docents de centres que ja participaven en el Programa però no han fet la formació inicial.
Els objectius de la formació inicial són :
 - Conèixer el model Centres Educatius Promotors de la Salut
 - Conèixer recursos i programes d'educació per a la salut
 - Elaborar un projecte de salut per a dos cursos escolars
 - Afavorir l'intercanvi de bones pràctiques als centres educatius
- **Formació contínua** per aprofundir en cada un dels cinc eixos temàtics del models CEPS:
 - **Alimentació saludable i vida activa:** promoure l'alimentació saludable basada en la dieta mediterrània i l'activitat física.
 - **Benestar i salut emocional:** dissenyar entorns de convivència positiva d'aprenentatges coeducatius i generar, mitjançant estratègies organitzatives i curriculars, les condicions de convivència que articulin un entorn segur que permeti a tot

l'alumnat generar expectatives de benestar i que configuri entorns de pau.

- **Educació afectiva i sexual:** oferir una educació afectivosexual integral, amb perspectiva de gènere, que atengui la diversitat sexual, les diferents identitats de gènere i la diversitat familiar i promoure l'establiment de relacions positives, saludables i igualitàries.
- **Prevenició de les addiccions:** desenvolupar programes d'educació per a la salut per contribuir a evitar l'inici en el consum de drogues i substàncies amb capacitat addictiva i impulsar un ús responsable de les noves tecnologies digitals i els jocs d'atzar amb l'objectiu de protegir la salut de les persones.
- **Seguretat i prevenició de riscos:** definir els protocols per al tractament de la salut al centre educatiu (farmaciola, atenció als alumnes amb malalties cròniques, malalties transmissibles, seguretat alimentària i nutrició, etc) i els plans d'actuació per garantir la seguretat i prevenir riscos (manteniment, plans d'emergència, control de plagues, etc)

Objectius del programa

- a) Impulsar l'educació per a la salut en el desenvolupament curricular dels centres educatius de les Illes Balears.
- b) Promoure els projectes de salut en els centres educatius facilitant recursos informatius, formatius i educatius per aconseguir unes millores en els hàbits saludables que puguin ser mesurables i avaluables.
- c) Propiciar l'autonomia dels centres en la recerca de pràctiques educatives innovadores que contribueixin al desenvolupament de les competències de tot l'alumnat.
- d) Afavorir l'intercanvi d'experiències entre els centres que desenvolupen el Programa Centres Educatius Promotors de la Salut.
- e) Impulsar la participació i la implicació activa de la comunitat educativa en accions d'educació per a la salut als centres educatius i a l'entorn.

Comissió de salut del centre educatiu

Els Centres Educatius Promotors de la Salut constitueixen una **comissió de salut** i nomenen una persona coordinadora.

La composició de la comissió de salut és la següent:

- Un membre de l'equip directiu
- La persona coordinadora del programa CEPS
- Un membre de l'equip de suport
- Un representant de les famílies
- Un representant del personal no docent
- Un membre del centre de salut de referència
- Dos representants d'alumnes (opcional)

Les funcions de la comissió de salut són:

- Nomenar un membre de la comissió com a coordinador de salut del centre, que pot ser la persona coordinadora del programa CEPS
- Elaborar el projecte de salut per tal d'assolir els objectius del Programa Centres Educatius Promotors de la Salut.
- Promoure la inclusió d'activitats d'educació per a la salut dins les programacions didàctiques, com a tema transversal.
- Vetllar per l'atenció de l'alumnat que precisa atenció sanitària al centre educatiu.
- Facilitar la coordinació entre el centre educatiu amb el centre de salut de referència i amb les altres institucions i entitats que col·laboren en el disseny i la implantació del projecte de salut i de les activitats de promoció i educació per a la salut.
- Elaborar la memòria bianual del Programa Centres Educatius Promotors de la Salut.
- Complir les funcions dictades a les mesures excepcionals de prevenció i contenció, coordinació i funcionament per aquest curs 2020-2021.

La persona coordinadora de salut, dels centres que participen per primera vegada en el Programa CEPS, ha de participar a la *Formació inicial Centres Educatius Promotors de la Salut* del Servei d'Innovació Educativa.

EducaSalut, banc de recursos d'educació per a la salut

El web [EducaSalut](http://www.caib.es/sites/educasalut) és un recull de recursos d'educació per a la salut distribuïts per poder treballar sobre cada un dels eixos temàtics.

<http://www.caib.es/sites/educasalut>

El projecte de salut

Una vegada constituïda la comissió de salut i nomenada la persona coordinadora, el punt de partida per dissenyar el projecte de salut és **l'anàlisi de la situació**. La finalitat de l'anàlisi de la situació és facilitar la recollida d'informació dels aspectes que es consideren clau per tal que l'organització i el funcionament del centres promogui l'educació per a la salut, el disseny i la implementació d'un projecte de salut i, a més, crear una cultura d'avaluació en els centres escolars. L'anàlisi de la situació consta de dues parts: la primera part incideix sobre les àrees d'intervenció (el projecte educatiu de centre, l'entorn físic del centre, l'ambient social del centre, les competències dels infants i els joves, les relacions amb la comunitat i l'equip de centre) i la segona part es projecta sobre els eixos d'educació i promoció de la salut (alimentació saludable i vida activa, benestar i salut emocional, educació efectiva i sexual, prevenció de les addiccions i seguretat i prevenció de riscos) L'anàlisi de la situació permet valorar quines actuacions i quines estratègies organitzatives estan consolidades al centre i quines necessiten treballar-se .

Una vegada analitzada la situació, es fa un **recull de les actuacions i activitats** que ja es fan al centre educatiu en matèria d'educació per a la salut. Aquest recull d'actuacions i activitats permet avaluar quins eixos temàtics es treballen i quin es necessiten potenciar.

Elaboració del **projecte de salut** per a dos cursos escolars, a partir de l'anàlisi de la situació, del recull de les actuacions i activitats que ja es duen a terme en el centre educatiu i de la prioritització dels eixos temàtics que s'han de treballar per tal de donar resposta a les necessitats de l'alumnat.

El projecte de salut s'ha d'elaborar seguint el model de la convocatòria unificada de programes de formació i innovació educativa:

1. Resum de la metodologia del centre
2. Transferència del projecte en la documentació del centre
3. Justificació del projecte: origen de la necessitat, fets rellevants, capacitat de produir millores
4. Objectius concrets, avaluable i assolible que es pretenen assolir amb el programa
5. Pla d'acció per a la implantació i el desenvolupament del projecte
6. Propostes de transferència: canvis organitzatius, metodològics, etc, proposats dins les aules i/o dins el centre
7. Mesures per difondre el programa entre al comunitat educativa i fomentar la participació de les famílies

8. Mesures previstes per avaluar la implantació i el desenvolupament del projecte
9. Altra informació rellevant per al desenvolupament del programa

Memòria

Una vegada finalitzat el desenvolupament del programa, que dura dos cursos escolars, cada centre educatiu ha de lliurar la memòria del programa al Servei d'Innovació Educativa. També es pot sol·licitar l'atorgament o la renovació del Guardó CEPS.

Persones destinatàries

Poden participar en el Programa Centres Educatius Promotors de la Salut tots els centres educatius sostinguts amb fons públics dependents de la Conselleria d'Educació, Universitat i Recerca de les Illes Balears que imparteixen educació infantil, educació primària i educació secundària obligatòria.

Contacte del servei que coordina el programa

Direcció General de Primera Infància, Innovació i Comunitat Educativa
Servei d'Innovació Educativa

Adreça electrònica: sie@dgpice.caib.es

Telèfon: 971 177 781.

Entitat col·laboradora

Direcció General de Salut Pública i Participació
Conselleria de Salut i Consum